

HUR KAN UNGDOMAR STÖDJAS PÅ SIN VÄG IN I ARBETSLIVET?

Den 30.1.2013 ordnades inom ramen för pilotprojektet *Del/Sam – Delaktig i samhället* i Helsingfors ett seminarium där man diskuterade hur ungdomar som har svårigheter att hitta sin väg in i arbetslivet kan få stöd, vad det finns för stöd, hur det ges och hurdant det borde vara. Temat behandlades från olika synvinklar: lagen, forskningen och praktiken. Inbjudna föreläsare var **utvecklingschef Raimo Hokkanen från Nylands arbets- och näringsbyrå** och **ungdomsforskare Matilda Wrede-Jäntti från Helsingfors universitet**. **Arbetslösa ungdomar vid två ungdomsverkstäder**, en i Helsingfors och en i Raseborg, framförde tillsammans med sina handledare varsin presentation med fotografier från verksamheten och synpunkter på det stöd de får och **projektarbetare Eivor Söderström** och **forskar-socialarbetare Eivor Österlund-Holmqvist** redogjorde för de svar de fått när de intervjuat unga i dessa ungdomsverkstäder. Dagen avslutades med en diskussion med publiken, som till stor del bestod av praktiker som arbetar med unga i olika organisationer.

Den viktiga frågan under seminariet var hur stödet till unga arbetslösa kan bli bättre och effektivare, både på individ- och på samhällsnivå. Den nya ungdomsgarantin är en början men kan knappast i sig hjälpa alla. Hokkanen efterlyste en ny attityd hos alla berörda parter för att åstadkomma en mer fruktbar dialog. Han ansåg att det behövs nya arbetsformer, en omfördelning av resurser och uppbyggande av nätverk som i högre grad inkluderar också arbetsgivarna. Wrede-Jäntti diskuterade bemötandet av unga arbetslösa utgående från sin forskning om ungas agentskap. Hon påpekade att många unga arbetslösa "tappas bort" på grund av att de inte längre finns i arbetslöshetsregistret. En värdefråga är vad som är rimligt att kräva och erbjuda i dessa tider, men i bemötandet av en ung arbetslös person är det viktigt att se individen och att vara realist. Båda föreläsarna betonade att relationen mellan den unga och personalen är viktig och att det gäller att hitta rätt person som kan ge rätt stöd vid rätt tidpunkt.

Ungdomarna kom med förslag till förbättringar av det stöd som ges unga som söker sin väg in i arbetslivet. Ett förslag var att elever i grundskolan tidigare än nu borde få individuellt stöd med att börja fundera på sin framtid. Ett annat att det borde bli lättare att vid behov kunna byta utbildningslinje. Ungdomarna behöver också mer kunskap om arbetslivet innan de kan bestämma sig för ett yrke. Behovet av en förtroendefull relation till en professionell med helhetssyn och möjlighet att följa upp processen kom tydligt fram. De professionellas kontakter till arbetsgivarna borde bli bättre, så att de unga lättare skulle få praktikplatser och komma in i arbetslivet. För dem som inte genast hittar rätt behövs mer dag- och gruppverksamhet med låg tröskel för att undvika passivering. Överhuvudtaget behövs mer flexibilitet med individuella lösningar för en mjukare start, även i form av t.ex. deltidsarbete. I projektet har det också kommit fram att uppbrottet från ungdomsverkstaden kan väcka oro hos ungdomarna; i det skedet behövs det uppföljande stöd både från privata och professionella nätverk. I den allmänna diskussionen påpekades även hur viktigt det är att i arbetet med arbetslösa ungdomar försöka hitta den ungas starka sidor. Handlingsplanerna ska göras upp i samarbete med den unga och ge utrymme och tid för flexibilitet och skräddarsydda lösningar.

Johanna Björkenheim

